

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 19120602-045-02-0497-2016-E.1004/44721
Konu : Görevden Uzaklaştırılan Hâkimlerin Verdiği
Kararlarla İlgili İmza ve Onay İşlemlerinin
Yerine Getirilmesi

20/07/2016

KARABÜK CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

İlgi : Karabük Ağır Ceza Mahkemesinin 18/07/2016 tarihli ve 2016/227 Muh
sayılı yazısı.

Karabük Ağır Ceza Mahkemesinin 14/07/2016 tarihli duruşmalarında ve değişik iş kararlarında üye hâkim olarak görevlendirilen hâkimin HSYK kararı gereğince 16/07/2016 tarihinde açığa alınması nedeniyle Karabük Bilgi İşlem Şefliği tarafından yetkisi kaldırılan ve onay işlemleri tamamlanmayan işler ile ilgili ne şekilde hareket edileceği hususunda görüş talebini içeren ilgi yazı ve ekleri incelendi.

Bilindiği üzere;

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun, "Görevden uzaklaştırma" kenar başlıklı 77 nci maddesinde; "Hakkında soruşturma yapılan hakim ve savcının göreve devamının, soruşturmanın selametine yahut yargı erkinin nüfuz ve itibarına zarar vereceğine kanaat getirilirse, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırılmasına veya soruşturmanın sonuçlanmasına kadar geçici yetki ile bir başka yargı çevresinde görevlendirilmesine karar verilebilir.

Yukarıdaki önlemler, soruşturmanın ve ceza kovuşturmasının herhangi bir safhasında da alınabilir."

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun, "Güvenli elektronik imza" kenar başlıklı 4 üncü maddesinde; "Güvenli elektronik imza;

a) Münhasıran imza sahibine bağlı olan,

b) Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan,

c) Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan,

d) İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan,

Elektronik imzadır."

"Güvenli elektronik imzanın hukukî sonucu ve uygulama alanı" kenar başlıklı 5 inci maddesinde; "Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur.

Kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukukî işlemler ile teminat sözleşmeleri güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemez."

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Kararların gerekçeli olması" kenar başlıklı 34 üncü maddesinde;"(1) Hâkim ve mahkemelerin her türlü kararı, karşı oy dahil,

gerekçeli olarak yazılır. Gerekçenin yazımında 230 uncu madde göz önünde bulundurulur. Kararların örneklerinde karşı oylar da gösterilir.

(2) Kararlarda, başvurulabilecek kanun yolu, süresi, mercii ve şekilleri belirtilir."

"Elektronik işlemler" kenar başlıklı 38/A maddesinde; "(1) Her türlü ceza muhakemesi işlemlerinde Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) kullanılır. Bu işlemlere ilişkin her türlü veri, bilgi, belge ve karar, UYAP vasıtasıyla işlenir, kaydedilir ve saklanır.

(2) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'tan incelenebilir ve her türlü ceza muhakemesi işlemi yapılabilir.

(3) Bu Kanun kapsamında fiziki olarak hazırlanması öngörülen her türlü belge ve karar elektronik ortamda düzenlenebilir, işlenebilir, saklanabilir ve güvenli elektronik imza ile imzalanabilir.

(4) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlar diğer kişi veya kurumlara elektronik ortamda gönderilir. Güvenli elektronik imza ile imzalanarak gönderilen belge veya kararlar, gerekmedikçe fiziki olarak ayrıca düzenlenmez ve ilgili kurum ve kişilere gönderilmez.

(5) Elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi halinde UYAP'ta kayıtlı olan güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir.

(6) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlarda, mühürleme işlemi ile kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesini öngören hükümler uygulanmaz.

(7) Zorunlu nedenlerle fiziki olarak düzenlenmiş belge veya kararlar, yetkili kişilerce taranarak UYAP'a aktarılır ve gerektiğinde ilgili birimlere elektronik ortamda gönderilir.

(8) Elektronik ortamdan fiziki örnek çıkartılması gereken hallerde tutanak veya belgenin aslının aynı olduğu belirtilerek hâkim, Cumhuriyet savcısı veya görevlendirilen yetkili kişi tarafından imzalanır ve mühürlenir.

(9) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter.

(10) Yargı birimlerinin ihtiyaç duyduğu nüfus, tapu, adli sicil kaydı gibi dış bilişim sistemlerinden UYAP vasıtasıyla temin edilen bilgi, belge ve kayıtlar, zorunlu olmadıkça ayrıca fiziki olarak istenilmez. UYAP'tan dış bilişim sistemlerine gönderilen bilgi ve belgeler ayrıca zorunlu olmadıkça fiziki ortamda gönderilmez.

(11) Ceza muhakemesi işlemlerinin UYAP'ta yapılmasına dair usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

"Hükmün gerekçesi ve hüküm fıkrasının içereceği hususlar" kenar başlıklı 232 nci maddesinde; "(1) Hükmün başına, "Türk Milleti adına" verildiği yazılır.

(2) Hükmün başında;

a) Hükmü veren mahkemenin adı,

b) Hükmü veren mahkeme başkanının ve üyelerinin veya hâkimin, Cumhuriyet savcısının ve zabıt kâtibinin, katılanın, mağdurun, vekilinin, kanunî temsilcisinin ve müdafinin adı ve soyadı ile sanığın açık kimliği,

c) Beraat kararı dışında, suçun işlendiği yer, tarih ve zaman dilimi,

d) Sanığın gözaltında veya tutuklu kaldığı tarih ve süre ile halen tutuklu olup olmadığı,

Yazılır.

(3) Hükmün gerekçesi, tümüyle tutanağa geçirilmemişse açıklanmasından itibaren en geç onbeş gün içinde dava dosyasına konulur.

(4) Karar ve hükümler bunlara katılan hâkimler tarafından imzalanır.

(5) Hâkimlerden biri hükmü imza edemeyecek hâle gelirse, bunun nedeni mahkeme başkanı veya hükümde bulunan hâkimlerin en kıdemlisi tarafından hükmün altına yazılır.

(6) Hüküm fıkrasında, 223 üncü maddeye göre verilen kararın ne olduğunun, uygulanan kanun maddelerinin, verilen ceza miktarının, kanun yollarına başvurma ve

tazminat isteme olanağının bulunup bulunmadığının, başvuru olanağı varsa süresi ve merciinin tereddüde yer vermeyecek şekilde açıkça gösterilmesi gerekir.

(7) Hükümlerin nüshaları ve özetleri mahkeme başkanı veya hâkim ile zabıt kâtibi tarafından imzalanır ve mühürlenir."

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Hükümün İmza Edilememesi" kenar başlıklı 299 uncu maddesinde; "(1) Hüküm sonucu tefhim edildikten sonra gerekçeli karar imzalanmadan, hâkim ölür veya herhangi bir sebeple imzalamayacak hâle düşerse, yeni hâkim, tefhim edilen hükme uygun olarak gerekçeli kararı bizzat yazarak imzalar. Toplu mahkemelerde böyle bir durumun gerçekleşmesi hâlinde, hüküm diğer hâkimler tarafından imzalanır ve başkan veya en kıdemli hâkim tarafından, hükümün altına diğer hâkimin imza edememesinin sebebi yazılarak imza olunur."

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliğin "Tanımlar" 4 üncü maddesinin (n) bendinde; "Güvenli elektronik imza: Münhasıran imza sahibinin tasarrufunda olan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin ve imzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğuran imzayı"

"UYAP'ın kullanılması" kenar başlıklı 5 inci maddesinde; " (1) İş süreçlerindeki her türlü veri, bilgi ve belge akışı ile dokümantasyon işlemleri, bu işlemlere ilişkin her türlü kayıt, dosyalama, saklama ve arşivleme işlemleri ile uyum ve işbirliği sağlanmış dış birimlerle yapılacak her türlü işlemler UYAP ortamında gerçekleştirilir.

(2) UYAP kullanıcıları iş listesini günlük olarak kontrol etmek, işlemlerin gereğini yerine getirmek, ihtiyaç duyulan alanlarda veri ve bilgilerin derlenmesi, değerlendirilmesi ile gerekli adli istatistiklerin üretilmesine esas bilgileri güvenilirlik, tutarlılık ve güncellik ilkelerine uygun olarak UYAP ortamına tam ve eksiksiz girmekle yükümlüdür.

(3) Fizikî olarak verilen ve gönderilen her türlü evrak, elektronik ortama aktarılarak UYAP'a kaydedilir ve ilgili birime gönderilir.

(4) İhtiyaç duyulan nüfus, tapu, adli sicil kaydı gibi dış bilişim sistemlerinden UYAP vasıtasıyla temin edilen bilgi, belge ve kayıtlar, zorunlu olmadıkça ayrıca fizikî olarak istenilmez. UYAP'tan dış bilişim sistemlerine gönderilen bilgi ve belgeler zorunlu olmadıkça ayrıca fizikî ortamda gönderilmez.

(5) Taraf ve vekilleri ile diğer ilgililer güvenli elektronik imza ile imzalamak suretiyle UYAP vasıtasıyla birimlere elektronik ortamda bilgi ve belge gönderebilirler.

(6) Gelen evraktan sorumlu personel, UYAP üzerinden birimlere gönderilen ve iş listesine düşen belgeleri derhâl ilgili kişiye ya da doğrudan dosyasına aktarır. Onay gerektiren evrak ilgilinin iş listesine yönlendirilir.

(7) Tutanak, belge ve kararlar elektronik ortamda düzenlenir ve gerekli olanlar ilgilileri tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır. Elektronik ortamda düzenlenen ve güvenli elektronik imza ile imzalanan evrak UYAP kapsamındaki birimlere elektronik ortamda gönderilir. Ayrıca fizikî olarak gönderilmez.

(8) Teknik nedenlerle fizikî olarak düzenlenen belge veya kararlar, engelin ortadan kalkmasından sonra derhâl elektronik ortama aktarılır, yetkili kişilerce güvenli elektronik imza ile imzalanarak UYAP'a kaydedilir ve gerektiğinde UYAP vasıtasıyla ilgili birimlere iletilir. Bu şekilde elektronik ortama aktarılarak ilgili birimlere iletilen belge ve kararların asılları mahallinde saklanır, ayrıca fizikî olarak gönderilmez. Ancak, belge veya karar aslının incelenmesinin zorunlu olduğu hâller saklıdır. Elektronik ortama aktarılması imkânsız olan belgeler ise fizikî ortamda saklanır ve gerektiğinde fizikî olarak gönderilir.

(9) UYAP üzerinde hazırlanmış ve güvenli elektronik imza ile imzalanmış evrakın dış birimlere elektronik ortamda gönderilememesi hâlinde belge veya kararın fizikî örneği

alınır, güvenli elektronik imza ile imzalanmış aslının aynı olduğu belirtilerek ilgilisi tarafından imzalanmak sureti ile gönderilir.

(10) Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre gün sonunda biter. Elektronik ortamda yapılacak işlemlerin, ertesi güne sarkmaması açısından saat 00:00'a kadar yapılması zorunludur.

(11) Güvenli elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi hâlinde UYAP'ta kayıtlı olan güvenli elektronik imzalı belge geçerli kabul edilir.

(12) Kanunlarda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, dosyalar güvenli elektronik imza kullanılarak UYAP'ta incelenebilir ve her türlü muhakeme işlemi yapılabilir.

(13) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belge ve kararlarda, mühürleme işlemi ile kanunlarda birden fazla nüshanın düzenlenmesini öngören hükümler uygulanmaz.

(14) Fizikî ortamda yapılan işlemlerde süre mesai saati sonunda biter.”

Hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda değinilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; hâkim ve mahkemenin her türlü kararının, karşı oy dahil, gerekçeli olarak yazılması; kişilerin gerek uluslararası sözleşmelerle gerekse Anayasa ve kanuni düzenlemelerle güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerinin korunmasının yanı sıra yargı erkine olan güvenin tesisi amacına da hizmet ettiği görülmektedir.

Hüküm gerekçesinde hükmü veren mahkemenin adının, hükmü veren mahkeme başkanının ve üyelerinin veya hâkimin, Cumhuriyet savcısının ve zabıt kâtibinin, katılanın, mağdurun, vekilinin, kanunî temsilcisinin ve müdafinin adı ve soyadı ile sanığın açık kimliğinin yazılacağı, verilen karar ve hükmün bunlara katılan hâkim veya hâkimler tarafından imzalanacağı 5271 sayılı Kanunun 232 nci maddesinde açıkça belirtilmiştir.

Diğer taraftan; Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 12/10/1987 tarihli ve 1987/8-361-458 sayılı kararında da belirtildiği üzere, kısa karar ile gerekçeli karar arasında farklılık bulunduğu takdirde, kısa karara itibar edileceği, yine Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 24/03/1995 tarihli ve 2419/3803 sayılı kararında; “Ayrıntılarının gerekçeli kararda açıklanacağı belirtilerek, sanığın beraatine ilişkin kısa kararın ittihazından sonra, henüz gerekçeli kararı yazmadan hâkimin bir saldırı sonucu öldürüldüğü anlaşılmıştır. Her ne kadar hükmün esasını kısa karar teşkil etmekte ise de CMUK'nun 260 ve 268'inci maddeleri uyarınca Yargıtay denetimine de imkân verecek biçimde, maddî olaylarla sübut nedenlerinin kuşkuya yer vermeyecek şekilde açıklanarak, gerekçeleri ile birlikte gösterilmesi gerektiğinden, bu durumun CMUK'nun 308'inci maddesinin açık hükmü muvacehesinde kanuna muhalefet hâlini oluşturması ve CMUK'nun 260, 261, 268 ve 308'inci maddelerine uygun düşecek ve kısa kararı da kapsayacak yeni bir hüküm kurulması” gerektiğini belirtmiştir.

5271 sayılı Kanun'un 38/A maddesi ve Bölge Adliye ve Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmeliği uyarınca tüm iş ve işlemlerin UYAP ortamında yapılması gerekmektedir. Bakanlığımızın 10/11/2011 tarihli ve "UYAP Uygulamaları" konulu 124/1 numaralı genelgesinde ise, yargı birimlerinde, merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarda, adalet hizmetlerinin daha etkin ve verimli şekilde yürütülmesi amacıyla her türlü işlem ve faaliyetin, UYAP üzerinden gerçekleştirilmesine imkân bulunmayan istisnai hâller saklı olmak koşuluyla, UYAP ortamında, zamanında, eksiksiz ve doğru bir biçimde gerçekleştirilmesi, yargı birimlerinde, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında, bağlı ve ilgili kuruluşlarında adalet hizmetlerinin daha etkin ve verimli şekilde yürütülmesini, iş süreçlerinin hızlandırılmasını, elektronik arşivin oluşturulmasını amaçlamıştır.

İlgili hâkim hakkında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından 16/07/2016 tarihinde görevden uzaklaştırma kararı verildiği, söz konusu hâkimin Karabük Ağır Ceza Mahkemesinin 14/07/2016 tarihli duruşmalarında ve değişik iş kararlarında üye hakim olarak

görevlendirildiği, ilgili hakkında görevden uzaklaştırma kararı verilmesi nedeniyle duruşma zaptı ve değişik iş kararlarının onay işlemlerinin tamamlanmadığı belirtilmektedir.

Görevden uzaklaştırılmasına karar verilen hâkimlerin görevden alındıkları tarihten önce katıldıkları duruşma ve değişik iş kararlarında tamamlanmamış olan imza, onay ve gerekçeli kararların yazılması işlemlerinde genel olarak nasıl bir usul izlenmesi gerektiğine esas olmak üzere bir değerlendirme yapılacak olursa;

Hükmün açıklanmasından itibaren on beş günlük süre içerisinde kararı veren hâkimin gerekçeli kararı yazamayacağı anlaşılan dosyalarda, gerekçeli kararın görevden uzaklaştırılan hakimin yerine görevlendirilen hâkim tarafından tefhim edilen hükme uygun olarak yazılması gerektiği, görevden uzaklaştırılan hâkimin katıldığı duruşma zabıtlarının ve değişik iş kararlarının fiziki olarak yazılıp ıslak imza ile imzalanmış olması halinde bu zabıt ve değişik iş kararlarının taranarak UYAP sistemine aktarılabilceği, ıslak imzanın bulunmaması halinde ise görevden uzaklaştırılan hâkimin yerine yetkilendirilen hâkim tarafından imza ve onay işlemlerinin tamamlanması gerektiği, kesin hükme bağlanmış olan ancak gerekçesi yazılmamış olan kararlarla ilgili olarak müstakil hâkimli mahkemelerde yetkilendirilen yeni hâkim tarafından kısa karara uygun gerekçeli karar yazılarak imza ve onay işlemlerinin tamamlanması gerektiği, heyet olarak çalışan mahkemeler açısından ise karar ve duruşmalara katılan diğer hâkimlerle birlikte yetkilendirilen hâkim tarafından yazılarak imzalanması gerektiği, heyet olarak çalışan mahkemelerde görevden uzaklaştırılan hâkimin duruşma zaptı, kısa karar ve değişik iş kararlarında muhalefet şerhi bulunmakta ise yetkilendirilen yeni hâkimin muhalefet şerhine uygun karar gerekçesini yazarak imza ve onay işlemlerini yerine getirmesi gerektiği, yetkilendirilen hâkim tarafından yapılan imza, onay ve gerekçeli karar yazımına ilişkin tüm işlemlerde daha önce hüküm, duruşma ve karara katılan hakimin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararı ile görevden uzaklaştırılması nedeniyle yetkilendirilen hâkim tarafından eksikliklerin yerine getirildiğinin tutanağa bağlanması gerektiği, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararı ile görevden uzaklaştırılmasına karar verilen hakim tarafından görevden uzaklaştırma tarihinden sonra yargısal anlamda her hangi bir imza, onay veya başka bir işlemin yerine getirilemeyeceği değerlendirilmektedir.

Bu itibarla;

1-Hükmün açıklanmasından itibaren on beş günlük süre içerisinde kararı veren hâkimin gerekçeli kararı yazamayacağı anlaşılan dosyalarda, gerekçeli kararın görevden uzaklaştırılan hakimin yerine görevlendirilen hâkim tarafından tefhim edilen hükme uygun olarak yazılması gerektiği,

2- Görevden uzaklaştırılan hâkimin katıldığı duruşma zabıtlarının ve değişik iş kararlarının fiziki olarak yazılıp ıslak imza ile imzalanmış olması halinde bu zabıt ve değişik iş kararlarının taranarak UYAP sistemine aktarılabilceği,

3-İslak imzanın bulunmaması halinde ise görevden uzaklaştırılan hâkimin yerine yetkilendirilen hâkim tarafından imza ve onay işlemlerinin tamamlanması gerektiği,

4-Kesin hükme bağlanmış olan ancak gerekçesi yazılmamış olan kararlarla ilgili olarak müstakil hâkimli mahkemelerde yetkilendirilen yeni hâkim tarafından kısa karara uygun gerekçeli karar yazılarak imza ve onay işlemlerinin tamamlanması gerektiği, heyet olarak çalışan mahkemelerde ise karar ve duruşmalara katılan diğer hâkimlerle birlikte yetkilendirilen hâkim tarafından gerekçeli kararların yazılarak imzalanması gerektiği,

5-Heyet olarak çalışan mahkemelerde görevden uzaklaştırılan hâkimin duruşma zaptı, kısa karar ve değişik iş kararlarında muhalefet şerhi bulunmakta ise yetkilendirilen yeni hâkimin muhalefet şerhine uygun karar gerekçesini yazarak imza ve onay işlemlerini yerine getirmesi gerektiği,

6-Yetkilendirilen hâkim tarafından yapılan imza, onay ve gerekçeli karar yazımına ilişkin tüm işlemlerde, daha önce hüküm, duruşma ve karara katılan hakimin Hâkimler ve

Savcılar Yüksek Kurulu kararı ile görevden uzaklaştırılması nedeniyle yetkilendirilen hâkim tarafından usulî eksikliklerin yerine getirildiğinin tutanağa bağlanması gerektiği,

7-Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararı ile görevden uzaklaştırılmasına karar verilen hâkim tarafından görevden uzaklaştırma tarihinden sonra yargısal anlamda her hangi bir imza, onay veya başka bir işlemin yerine getirilemeyeceği,

Düşünölmekle birlikte sorunun kanun ve yargı yoluyla çözümleninin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bilgi edinilmesi ve yazısına cevaben Karabük Ağır Ceza Mahkemesine bildirilmesini rica ederim.

Aytekin SAKARYA
Hâkim
Bakan a.
Genel Müdür

* Bu belge, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.
Ayrıca fiziki olarak gönderilecektir.

Millî Müdafaa Cad.No.22 Bakanlıklar 06420 Bakanlıklar-Çankaya/ ANKARA
Tel:0312 414 82 16 - Fax : 0312 219 43 19
E-posta:cigm@adalet.gov.tr İnternet adresi:www.adalet.gov.tr

Bilgi için: Hasan ACAR
Şube Müdürü
Telefon No: (0312) 414 82 14